

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสาขานุบาล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

นภาพร มูลเมือง

A MODEL OF SCHOOL ADMINISTRATIVE FOLLOWING THE PHILOSOPHY
OF SUFFICIENCY ECONOMY OF PHANTHONGSABHACHANUPATHUM
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 18

NAPAPORN MOOLMUANG

Received: January 01, 2021

Revised: March 30, 2021

Accepted: May 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสาขานุบาล จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสาขานุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 2) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสาขานุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสาขานุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยการตรวจสอบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากหลักการแนวคิดและทฤษฎี ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดการศึกษามัธยมศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระยะที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหาร

ครูโรงเรียนพานทองสาขานุบาล

สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามระยะการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังเคราะห์การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่เข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง และมีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 1 โรงเรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน โดยการวิพากษ์และสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 350 คน ได้มาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ หมายถึง การบริหารตามองค์ประกอบตามทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ส่วนนำ ระบบการบริหารแบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จและข้อจำกัด มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ จังหวัดชลบุรี

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้องของรูปแบบ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบ / การบริหาร / หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purpose of this study were to 1) develop a model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18 2) to evaluate a model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18 and 3) to study satisfaction on model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18.

The research was employed in three stages, namely survey and synthesize of school administrative following the philosophy of sufficiency economy, evaluate a model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18 and study satisfaction on model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum. The samples were 30 Administrators and head department with purposive sampling of schools operating under the secondary educational service Area 18, participating in the sufficiency economy project with best practice, evaluate a model by focus group technique and 350 samples administrator, teachers, parents and the basic education school committee to study satisfaction on model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18.

The research results revealed that:

1) a model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school under the secondary educational service Area 18 consists of five main components such as introduction, the philosophy of sufficiency economy system, implement, success conditions and limitations to administrative on school management, curriculum and learning management, learner activity development, personnel development and outcome and success image.

2. A model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school was high level.

3. The satisfaction on model of school administrative following the philosophy of sufficiency economy of Phanthongsabhachanupathum school was at a highest level

Keywords : Model / Administrative / The Philosophy Of Sufficiency Economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันโลกยุคใหม่ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุนิยมสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 5-7) กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมือง เมืองไทยและพลเมืองโลก จากวิกฤตปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศโดยกำหนดเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 76 และมาตรา 83 (1) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ฉบับที่ 10 และอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบันเป็นฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ใช้ในระยะเวลา 5 ปี ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ และสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 รวม 15 ปี (พ.ศ.2545-2559) เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยง

อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยเฉพะอย่างยิ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้อที่ 5 ในจำนวน 8 ข้อ คือ “อยู่อย่างพอเพียง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 10)

จากความสำเร็จหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้นำมามาใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่เป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดราษฎร์สโมสร และโรงเรียนหนองรีมิ่งคลุสุขสวัสดิ์ เข้าร่วมโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ และได้ส่งเสริมพัฒนาบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนได้รับรางวัลที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) และรางวัลทรงคุณค่าของ สพฐ. (OBEC Awards) ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนพานทองสภา ขนูปถัมภ์ พบว่าโรงเรียนมีความโดดเด่นด้านคุณธรรม เป็นสถานศึกษาสีขาว ในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ตระหนักยึดถือและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตลอดเวลา จึงสนใจพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาบริหารโรงเรียนพานทองสภาขนูปถัมภ์ จังหวัดชลบุรี โดยมี ความมุ่งหวังให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ เกิดคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ ในการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และสมดุล 4 มิติ มาใช้ในการบริหารงานต่างๆ โดยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสในยุคโลกาภิวัตน์มีความพอประมาณ มีเหตุมีผลและเกิดภูมิคุ้มกันแก่องค์กรในการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขของความรู้ควบคู่คุณธรรม อันจะส่งผลให้โรงเรียน บุคลากร ชุมชน และนักเรียนมีความเป็นเลิศ และมีความรู้คู่คุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การประยุกต์ใช้ในสังคมศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภาขนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนพานทองสาขานูบาลัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสาขานูบาลัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 18

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สังเคราะห์การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของ
โรงเรียนดำเนินการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่เข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจ
พอเพียง และมีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 1 โรงเรียน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน โดยการวิพากษ์และสนทนากลุ่ม (Focus
Group) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสาขานูบาลัมภ์ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 350 คน ได้มาโดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yaname) จากนั้นทำการสุ่ม
อย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพาน
ทองสาขานูบาลัมภ์ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ส่วนนำ ระบบการบริหารแบบ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จและ
ข้อจำกัด มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน คือ ด้านการ
บริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาด้าน

การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของโรงเรียนพานทอง
สหกรณ์ปทุม จังหวัดชลบุรี เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพาน
ทองสหกรณ์ปทุม มีผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้องของ
รูปแบบ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสหกรณ์ปทุม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียน พานทองสหกรณ์ปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ครั้งนี้
มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาสู่การอภิปรายผล มีประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
พานทองสหกรณ์ปทุม จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ส่วนนำ ระบบการบริหาร
แบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จและ
ข้อจำกัด มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน คือ ด้านการ
บริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาด้าน
การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของโรงเรียนพานทอง
สหกรณ์ปทุม จังหวัดชลบุรี เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับเบญจมาพร โย
เกนทร์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 พบว่ารูปแบบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2ด้านวิชาการมี 10 ขั้นตอน ด้านงบประมาณ มี 10 ขั้นตอน
และด้านบริหารทั่วไปมี 9 ขั้นตอน โดยรูปแบบทั้ง 4 ด้านมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามความ
เหมาะสมและภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา และสอดคล้องกับ จุฑามาส พัฒนศิริ (2560) ที่ได้วิจัยแนว
ทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มี 5 ด้าน คือ บริหารจัดการสถานศึกษา หลักสูตรและการ
จัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลผลิต
(Output) ได้แก่ ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรัตนดา หลวงกลาง (2558) ที่ได้

ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นต้องพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนิดัตตะนัย (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทิดไทย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทิดไทย นั้นในด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปรับปรุง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้ เกิดกับนักเรียนให้มาก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสาขานูถัมภ์ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้องของรูปแบบ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับเบญจมาพร โยเกษม (2558) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่ารูปแบบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านวิชาการมี 10 ขั้นตอน ด้านงบประมาณมี 10 ขั้นตอน และด้านบริหารทั่วไปมี 9 ขั้นตอน โดยรูปแบบทั้ง 4 ด้านมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามความเหมาะสมและภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่ารูปแบบโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านมีความเหมาะสมมากที่สุด และสอดคล้องกับจุฑามาส พัฒนศิริ (2560) ที่ได้วิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรัตนาลักษณ์กลาง (2558) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้าน

การจัดกิจกรรมพัฒนา และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีความเหมาะสมโดยภาพอยู่อยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด และสอดคล้องกับวันโชค วารินทร์ (2558) ที่ได้พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่าการบริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ และผู้บริหาร/ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนพานทองสภานุปลักร์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับจุฑามาส พัฒนศิริ (2560) ที่ได้วิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกนกภรณ์ รัตนยิ่ง (2558) ที่การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) จังหวัดยะลา ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า มีระดับความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุปลักร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นจึงสามารถนำไปประยุกต์ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ตามความเหมาะสมและความต้องการจำเป็น
2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพานทองสภานุปลักร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ ได้ทำมา

อย่างต่อเนื่อง ผ่านทฤษฎีเชิงระบบที่บูรณาการสู่การบริหารงานในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยส่งผลสู่ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้านตามเกณฑ์ที่สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นจึงสามารถนำไปประยุกต์ในการการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเหมาะสม

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพนาทองสาขานุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนพนาทองสาขานุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้รูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ และยั่งยืน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบหรือแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเป็นสถานศึกษาด้านแบบทั้งของกระทรวงศึกษาธิการและต้นแบบของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ

เอกสารอ้างอิง

- กนกภรณ์ รัตนยิ่ง. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) จังหวัดยะลา. รายงานการวิจัย. ยะลา: โรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-2554). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2552. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **กลยุทธ์การจัดการสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ชนิต ตันนัย. (2551). **การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จุฑามาส พัฒนศิริ. (2560). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เบญจมาพร โยเกษมภ์. (2558). **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2**. ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- วันโชค วารินิน. (2558). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.